

Mecenatas

NORFA



koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt



MOTERIS

V A G A
KNYGŲ TINKLAS



TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Media
traffic
TV VISUOMENĖS TRANSPORTAS

Koncertai
tavo telefone



Bilietus platina

kakava.lt

Orkestro muzikos koncertas

Čekų muzikos galia

**LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS**

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)

Solistas

LUKÁŠ VONDRÁČEK

(fortepijonas, Čekija)

Dirigentas

MAREK PRÁŠIL

(Čekija)

Koncertas rengiamas bendradarbiaujant su



Čekijos Respublikos ambasada Vilniuje

2024 m. lapkričio 9 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

www.filharmonija.lt

PROGRAMA:

I

BEDŘICH SMETANA (1824–1884)

„Šárka“ iš simfoninių poemų ciklo „Mano tėvynė“ („Má vlast“, 1875)
(kompozitoriaus 200-osioms gimimo metinėms)

BÉLA BARTÓK (1881–1945)

Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 3, Sz 119, BB 127 (1945)

Allegretto

Adagio religioso

Allegro vivace

Solistas LUKÁŠ VONDRÁČEK
(fortepijonas)

II

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)

Simfonija Nr. 9 e-moll, „Iš Naujojo pasaulio“, op. 95, B. 178 (1893)

Allegro molto

Largo

Scherzo

Allegro con fuoco

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS
Dirigentas MAREK PRÁŠIL

Pianistas **LUKÁŠAS VONDRÁČEKAS** pelnė pasaulinį pripažinimą tapęs laureatu daugelyje tarptautinių konkursų, tarp kitų – *Grand Prix* 2016 m. Karalienės Elžbietos Briuselyje, Vano Cliburno (JAV), San Marino, Unisos (Pretorija, Pietų Afrika) pianistų konkursuose.

L. Vondráčekas koncertuoja su Londono, Sidnėjaus, Tokijo „Metropolitan“, „Bamberger Symphoniker“, Antverpeno, Varšuvos filharmonijos, Čikagos, Filadelfijos, Los Andželo, Pitsburgo, Baltimorės, Vakarų Australijos, Dresdeno, Oslo, Nyderlandų ir Varšuvos filharmonijų, Frankfurto radijo ir kitais simfoniniais orkestrais, diriguojant Paavo Järviui, Gianandrei Nosedai, Jakubui Hrušcai, Yannickui Nézet-Séguinui, Marinai Alsop, Christophui Eschenbachui, Pietariui Inkinenui, Vasily Petrenko, Anu Tali, Stéphane Denève ir kitiems.

Pianistas yra grojęs Hamburgo „Elbphilharmonie“, Leipciogo „Gewandhaus“, „Wiener Konzerthaus“, Amsterdamo „Concertgebouw“ scenose, taip pat „Flagey“ Briuselyje, Yehudi Menuhino festivalyje Gštade, „Prahos pavasaryje“, „PianoEspoo“

Suomijoje. Neseniai jis pasirodė Flandrijos festivalyje, Liucernos „Le Piano Symphonique“, „Weiwuying“ festivalyje Taivane, F. Chopino Varšuvoje, „Piano Loop“ Splitė.

L. Vondráčekas pirmą kartą viešai koncertavo būdamas ketverių, penkiolikos debiutavo su Čekijos filharmonijos orkestru ir Vladimiru Ashkenazy. Atlikėjas studijavo Katovicų muzikos akademijoje, Vienos konservatorijoje ir Bostono Naujosios Anglijos konservatorijoje (pas Hung-Kuan Chenq).

Čekų dirigentas **MAREKAS PRÁŠILAS** – tarptautinio muzikos festivalio „Prahos pavasaris 2022“ debutantas, bendradarbiaujantis su daugeliu Čekijos teatrų ir orkestrų, o pastaraisiais metais vis dažniau pasirodantis užsienio scenose: Šveicarijoje, Jungtinėje Karalystėje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Pietų Korėjoje ir kitur.

Pastaruoju metu M. Prášilas yra Nacionalinio Moravijos-Silezijos teatro dirigentas, jo repertuare – daug B. Smetanos, G. Donizetti, J. Strausso, B. Martinů, A. L. Webberio ir kt. autorių operų, baletų ir miuziklų. Tarp sėkmingiausių jo vadovaujamų pastatymų – miuziklai „Katės“, „Svynis Todas“, „Edita ir Marlena“ bei baletas „Carmina Burana“. Kaip dirigento asistentas jis yra dirbęs Bavarijos valstybinėje operoje Miunchene, Prahos, Paryžiaus, Velso nacionaliniuose operos teatruose. Tegū (Daegu, P. Korėja) tarptautiniame muzikos festivalyje M. Prášilas pristatė miuziklą „Operos fantomas“, už jį pelnė festivalio Didįjį prizą.

Koncertinėje scenoje M. Prášilas bendradarbiauja su įvairiais kolektyvais, tarp kurių – Prahos, L. Janáčeko, B. Martinů, Pilseno, Brno, Moravijos, Pietų Čekijos filharmonijų, „Slovak Sinfonietta“ ir kt. simfoniniai orkestrai. Jis dirigavo Bielo Solothurno orkestrui Šveicarijoje, Katovicų, Silezijos ir Vroclavo filharmonijų, Lietuvos nacionaliniam simfoniniam ir kitiems orkestrams. Kaip kviestinis dirigentas M. Prášilas pasirodo įvairiuose tarptautiniuose muzikos festivaliuose: Janáčeko, Smetanos Litomišle, Peterio Dvorský, „Zlota Lira“ ir kt.).

M. Prášilas 2012 m. įgijo klarnetininko magistro laipsnį Ostravos universiteto Menų fakultete, o 2017 m. L. Janáčeko muzikos ir atlikimo menų akademijoje Brno jam įteiktas dirigavimo meno magistro diplomai (čia mokėsi pas pasaulinio garso čekų pedagogą Tomášą Hanusq). 2015 m. dirigentas pelnė Bairoito festivalio stipendiją.

LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ

ORKESTRĄ (LNSO) 1940 m. įkūrė kompozitorius, dirigentas ir pianistas Balys Dvarionas. 1964–2015 m. orkestrui dirigavo ir vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015 m. kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas, nuo 2024 m. pagrindinio kvietinio dirigento – Victorienas Vanoostenas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas, J. Domarkas yra orkestro garbės dirigentas.

LNSO kasmet surengia apie 50 koncertų Filharmonijos Didžiojoje salėje, aktyviai gastroliuoja užsienyje. Kolektyvas lankėsi įvairiose Europos šalyse, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, Indijoje, Tailande, Taivane, koncertavo garsiose koncertų salėse: Vienos „Musikverein“, Kelno, Berlyno filharmonijos, Londono „Barbican Centre“, Frankfurto „Alte Oper“, Stokholmo „Berwaldhallen“ ir Rotušės salė, Amsterdamo „Concertgebouw“, Tokijo „Metropolitan“ ir „Suntory Hall“, Mumbajaus Nacionalinis scenos menų centras, Tailando kultūros centras ir kitos. LNSO dalyvavo prestižiniuose muzikos festivaliuose, tokiuose kaip Šlėzviško-Holšteino, „Varšuvos ruduo“, „Beethoveno Velykos“ Varšuvoje, „Prahos pavasaris“, Stresos, Merano, Reingau, Briuselio, Liudvigsburgo, Rygos, Gštado ir kituose.

Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės ir pasaulinio garso batutos meistrai, LNSO koncertavo su žymiais atlikėjais, įvairių kartų ir tautybių instrumentiniais ir vokalistais. LNSO sukauptas repertuaras platus – praėjusių epochų stambių žanrų instrumentiniai bei vokaliniai-instrumentiniai kūriniai, šiuolaikinės muzikos kūriniai, lietuvių kompozitorių opusai. Orkestras yra nuolatinis šiuolaikinės muzikos festivalio „Gaida“ dalyvis, įvairių lietuvių kompozitorių muziką pristato tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose. LNSO biografijoje – Lietuvos ir užsienio kompanijų „Melodija“, „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“, „Accentus music“, „Ondine“ ir kt. įrašai.

XIX a. viduryje Čekijoje, tuo metu esančioje Austrijos-Vengrijos imperijoje, tautinio atgimimo judėjimas pasiekė kulminaciją: čekai nenorėjo nutautėti, siekė išlaikyti gimtąją kalbą, papročius, liaudies meną. Šie troškimai persmelkė tiek B. Smetanos, tiek A. Dvořáko kūrybą, kurioje gausu patriotinės tematikos, Čekijos gamtos ir istorijos vaizdų, dauguma jų kūrinių grindžiami muzikiniu folkloru. Šiame minime čekų muzikos klasiko, kompozitoriaus, pianisto, dirigento, visuomenės veikėjo **Bedřicho Smetanos** 200-ąsias gimimo metines.

Svarbiausi Smetanos kūrybiniai pasiekimai susiję su opera ir programiniu simfonizmu, kaip tik programiškumas sudarė prielaidas kompozitoriui įgyvendinti savo patriotinius sumanymus. Mėgstamiausias kūrėjo žanras buvo simfoninė poema, jam plėtoti jis rado savitą būdą. Šešių savarankiškų simfoninių poemų ciklas „Mano tėvynė“ sukurtas 1874–1879 m., vieną su kita poemą sieja meninių vaizdų, melodinių gijų bendrumas ir Tėvynės meilės idėja, tai grandiozinis epas apie čekų tautos galią ir gyvybingumą, didvyriškas kovas už laisvę ir nepriklausomybę, apie Čekijos gamtos grožį.

Populiariausia yra simfoninė poema „Vltava“, o ši vakarą girdime rečiau atliekamą poemą **„Šárka“**, sukurtą 1875 metais. Senovės čekų karžygė Šárka – VIII a. Bohemijos legendos „Mergelių maištas“ (ček. „Dívčí válka“) apie moterų sukilimą prieš vyrus herojė. Čekų epe legendų apie merginų karą gausu, jų siužetus vėliau naudojo kompozitoriai Leošas Janáčekas ir Zdeněk Fibichas. Smetana taip aprašė savo poemos programą: „Apvilta Šárka už mylimojo neištikimybę prisiekia keršyti visiems vyrams. Riteris Ctiradas, su linksma savo palyda vykdamas pro šalį, pamato surištą, belaisvę apsimitančią Šárką ir iš pirmo žvilgsnio ją įsimyli. Visi geria saldų midų, dainuoja, linksminasi ir pavargę užmiega. Tuomet, išgirdusios kviečiantį Šarkos ragą balsą, atbėga karžygės ir nužudo miegančius vyrus.“

Tarp XX a. žymiųjų kompozitorių išskirtinė vieta tenka **Bélai Bartókui** – naujos eros vengrų muzikoje pradininkui. Jis nepaprastai vertino liaudies kūrybos stichiją, nuo jaunumės domėjosi folkloru ir nuodugniai studijavo vengrų bei rumunų melodijas. Rūsčios, asketiškos melodijos, išgirstos atokiuose kaimuose, nulėmė jo kūrybinių ieškojimų pobūdį, kurdamas jis rėmėsi giliaisiais tautos meloso klodais. Bartóko muzika neprograminė, visiškai kontrastinga romantizmui. Jo kūriniai žavi klausytoją jausmų santūrumu ir intelekto jėga, jie kupini nervingos ekspresijos ir aistros. Tačiau drąsų fantazijos polėkį ir audringą temperamentą visada kontroliuoja protas, nukreipiantis į aiškų, konstruktyvų tikslą. Bartóko muzikinė kalba sudėtinga, melodika laužyta, harmonija tiršta ir aitri.

Bartókas yra septynių instrumentinių koncertų autorius. **Trečiąjį koncertą fortepijonui ir orkestrui** kompozitorius sukūrė paskutiniaisiais gyvenimo metais Niujorke (1945), premjera įvyko jau po autoriaus mirties. Antrajame fortepijono koncerte vyrauja aštrūs sąskambiai, čia – viskas paprasta, aišku ir šviesu; paprastumo, žinoma, pasiekta per ilgą kūrybos evoliuciją, kurios vaisius – natūrali liaudies ir profesionaliojo meno sintezė.

Pirmoje kūrinio dalyje Bartókas naujai įprasmina verbunkošo (šokis) elementus. Vidine ramybe ir susikaupimu dvelkia antroji dalis, finalas grindžiamas sinkopuotomis šokio melodijomis.

Antonino Dvořáko Simfonija Nr. 9 e-moll, „Iš Naujojo pasaulio“

Čekijos kaimo Nelahozeveso (netoli Prahos) smuklininko ir mėsininko pirma gimimis Antoninas, kuriam pagal tradiciją tėvas ruošėsi perduoti savo verslą, Dievo valia tapo kompozitoriumi, dirigentu, vienu tautinės kompozitorių mokyklos kūrėju, Čekijos ir Niujorko konservatorių profesoriumi ir direktoriumi, Čekijos mokslo ir meno akademijos akademiku, Kembridžo universiteto daktaru Antoninu Dvořáku. Jo Devintoji simfonija „Iš Naujojo pasaulio“, „Slavų šokiai“, opera „Undinė“, „Requiem“, Koncertas violončelei ir orkestrui bei kiti kūriniai – laiko pripažinti šedevrai.

1891 m. Dvořákas gavo pasiūlymą užimti nesenai įsteigtos Niujorko konservatorijos direktoriaus postą, taip pat diriguoti savo kūrinii koncertus. Atvykęs į JAV ir pradėjęs vadovauti konservatorijai, jis stengėsi kuo geriau pažinti šios šalies kultūrą, studijavo indėnų melodijas ir epą, domėjosi juodaodžių dainomis. Bet nei nauji ryškūs įspūdžiai, nei įtemptas darbas nenuslopino gimtinės ilgesio. Mintys apie tolimą Čekiją ir „Naujojo pasaulio“ (tuo metu taip dažnas vadino Ameriką) tautų likimą paveikė Dvořáko Devintosios (1893), paskutinės, simfonijos muzikinę dramaturgiją.

Simfonijos pirmos dalies pagrindinė tema skamba tarsi šūkis, raginimas, nugirstas juodaodžių dainose. Antroje dalyje Dvořákas muzikinėmis priemonėmis perteikia jaudinančių amerikiečių poeto Henry Longfellow poemos „Hiavatos giesmė“ epizodą – legendinio indėnų vado Hiavatos žmonos, gražiosios Minegagos laidotuves. Trečia dalis – *Scherzo* – nuotaikingas žanrinis vaizdas, primenantis kompozitoriaus „Slavų šokius“. Ketvirtoje dalyje sugrįžta pirmos dalies tema (beje, ji skambėjo ir kitose simfonijos dalyse), savo galingomis fanfaronėmis tarytum apibendrinanti finalą.

Nekalbus, susimąstęs, kuklus – taip Dvořáką apibūdino jo amžininkai. Kompozitorius galėdavo valandų valandas būti gamtoje, vaikščioti, klausytis ir... tylėti. Jo pasivaikščiavimo draugas, kompozitorius Leošas Janáčekas sakė: „Dvořákas gyvena ir mąsto vien garsais...“

Redaktorė *Justa Adomonytė-Šlekaitienė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Kviečiame į kitus koncertus Filharmonijos Didžiojoje salėje!

Lapkričio 16 d., šeštadienį, 19 val.

Orkestro muzikos koncertas „Beethoveno šedevras ir nepažintas Moszkowskis“

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)
Solistas PAULIUS ANDERSSON (fortepijonas)
Dirigentas VILMANTAS KALIŪNAS

Programa:

MORITZ MOSZKOWSKI – Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 2 E-dur, op. 59
LUDWIG VAN BEETHOVEN – Simfonija Nr. 7 A-dur, op. 92
Koncerto partneris – Tarptautinis M. K. Čiurlionio muzikos festivalis

Lapkričio 17 d., sekmadienį, 16 val.

Kamerinės muzikos koncertas „Baltijos gitarų kvartetui 20“

BALTIJOS GITARŲ KVARTETAS: ZIGMAS ČEPULĖNAS,
SERGEJ KRINICIN, SAULIUS S. LIPČIUS,
CHRIS RUEBENS

Programa:

EDUARDAS BALSYS – „Sutiktuvii maršas“ iš baletu „Eglė žalčių karalienė“ (Sauliaus Lipčiaus aranžuotė)
JONAS ŠVEDAS – Dešimties bagatelių ciklas „Pievų taku“ (Zigmo Čepulėno aranžuotė)
EDWARD ELGAR – „Sevillaņa (Scène Espagnole)“ („Seviljana (ispaniška scena)“), op. 7 (Carlo Herringo aranžuotė)
LEO BROUWER – „Kubietiškas kraštovaizdis su rumba“ („Paisaje Cubano con Rumba“)
NEJC KUCHAR – Naujas kūrinys (premjera)
CHRIS RUEBENS – „Trys ukulėlės šokiai“ („Three Ukulele Dances“)
FAUSTAS LATĖNAS – Styginių kvartetu Nr. 2 „Šviesiam atminimui“ (Sauliaus Lipčiaus aranžuotė)
PAOLO DEVECCHI – „Tamsos princu“ („The Prince of Darkness“) antologija
MINDAUGAS STUMBRAS – „Reflections“ („Refleksijos“)
CHRIS RUEBENS – „Vasaros šokis“ („Summer Dance“)

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:



nationalphilharmonic.tv